

1703.

1. Beierus, Arriamus; Collegii juri*dicti* Decanus : De genitinatione
Programma in ang. (lectioni auspiciata) Biderius Gottlieb
Stuvi praemissum)
2. Beierus, Arriamus : De synchronismo .
3. Beierus, Arriamus : De privilegiis misericordiis
personarum ratione fori
4. Brucknerus, Wm. Hieronymus : De re publicae
redemptione
5. Friesen, Iohannes Bernhard : De Christo servatore
Loreto instituto .
6. Friesen, I. Bernh., Fac. iur. Decanus : Programma in ang.
ostendens parare non esse peccatum / electionem cur-
soriam Friderici Henrici Scholdi invitab).
7. Friesen, I. Bernh., Fac. iur. Decanus : Programma
in ang : De juris iurand natura / electioni auspiciata
Iohannes Berlini Tripneri praemissam)

1703.

8. Friesen, Dr. Burk. Fac. iur. iuris Decanus: Programma:
de perjurii natura, electioni auspicali Petri Henr. 17
praemissum

9. Friesen, Dr. Burkhardt: de successione consignum 16
al intestato secundum mores Augustanus

10. Friesen, Dr. Burk., Fac. iur. iuris Decanus: Programma 17
in ang: de juri iurandi notacione electioni auspicali
Petri Henr. praemissum

11. Friesen, Dr. Burkhardt, Fac. iur. iuris Decanus: Programma 17
... diverses de perjurio arbitris opiniones lectori
in auspicali Georgii Christophori Schreiberi praemissa

12. Friesen, Dr. Burkhardt: De solennitateibus.

13. Friesen, Dr. Burk.; Fac. iur. iuris Decanus: Programma in ang:
de perjurii divisione; (lectio iuris auspicali Johannis Her-
manni Valderi praemissa)

1703

14. Melissander, Dr. Henricus : De maiestate principum, inviolabili adversus monarchomachos.
15. Muellerus, Joh. Tacitus : De imperio civili in statu innocentiae exhibitu.
16. Schroeterus, Dr. Christianus : De adoptionibus iure civili et montis Germaniae usitatis.
17. Schroeterus, Joh. Christianus : De eo, quod circa genit. nationem justum est.
18. Struvius, Bernhard. Gottth. : De vario modis decamer. & successorum in regnis.
19. Wedelius, Georgius Wolfgangus, Fac. med. decanus : Pempticon . . . : De censu Augusti / ad publicationem solunem Philippi Frederici Schmeltzer iuri. lat.
20. Wedelius, Ernestus Henricus : De physiologia urinæ.

1703

21^a et Wildogelius, Christianus: De iure thalanci
2 Scenpl. 1707 - 1722.

22^a, b, Wildogelius, Christianus: De icta fastuum.
3 Scenpl. 1703 - 1756.

23^a et Wildogelius, Christianus: De iure gemellorum
2 Scenpl. 1703 - 1741.

24. Wildogelius, Christianus: De iure praeferventionis
in locazione.

25. Wildogelius, Christianus: De aequitate probis
beneficii certioris bonorum.

26. Wildogelius, Christianus: De balneis ac balneatorum

1703,1
1
25
7

ADRIANI BEIERI, D.

PANDECTARUM PROFESSORIS PUBLICI
ORDINARII,
CURIÆ PROVINC. ET SCAB. ASSESSORIS,
COLLEGII JURIDICI HODIE

DECANI,

Occasione l. 3. C. de donat. que sub modo seqq.

De

Geminatione,

PROGRAMMA INAUGURALE.

P.P. Jena Dom. Septuag. d. 4. Februar. 1703.

JE NÆ,
LITERIS WERTHERIANIS.

DRAMA LIBERI

LIBERI ETATRUM

J. J.

Ermani pristini, Virtutis non minus quam
libertatis studiosi, moribus suis, Tacito
teste, bonis, vivere, quam scriptis legibus
regi maluerunt: dum tamen arma tra-
stabant magis quam artes, atque hoc
agebant, ut heroicis rebus gestis, aliorum occuparent
calamos atque stylos; evenit, ut neglecta prudentia juris,
controversias omnes, aut digitis aut manibus; Religio-
ne atque ense: Juramentis inquam aut Duellis definire
opushabuerint. Unde hodienum infelices nos tenus hac
eorum posteros, pro haurienda Juris disciplina exire ad
Exteros, & è Romanorum monumentis, autoritate Ju-
stiniani Imperatoris in formam artis redactam mutuari
oportet Jurisprudentiam. Cujus ergo potissimum ado-
lescentiae partem in sola Lingua Latina cognitione transi-
gimus: Delatis tamen ad Academias Juvenibus Juris,
duplex oboritur remora, dum sepositis quos in scholis
trivialibus tractaverant Autoribus, Corpus Juris Justinian-
icum; diversâ planè methodo atque scopo, ab illa scho-
A laistica,

laistica, evolvendum; non simplicis forsan interpretationis Germanicæ gratiâ, Döllmischung/ sed pro definitioribus Juris inde hauriendis formandasque legendum, obtruditur scilicet. Ubi, seu in textum aliquem Digestorum incident, JCrum in curiosa facti per circumstantias, figuraione, variorum Autoforum, aliquando Sectariorum allegatione, illorumque hypothesium applicatione, sacerpius autem abruptâ planè decisione inveniunt occupatissimum, ut quid velit ille nesciant. Ubi ad Imperatorias in Codice constitutiones perveniunt, in alterum quasi orbem, ob styli aulici à scholastico & forensi diversitatem, se delatos putant: Prout, qui Consistoriis Principum fuerunt ab epistolis, modò fuerunt concisnimis, ut observare licet è textibus antiquioribus: modò prolixí satis; ut ex Græcorum loquacitate patet: modò figuris luxuriant Rhetoricis, modò impegnisse dicuntur Grammaticis; unde plures postmodum controversiae. Quod si igitur TUBERO doctissimus quidem habitus; Ideò tamen parum grati illius habiti fuerunt libri, quod sermone antiquo usus affectavit scribere; teste Pomponio in l. 2. §. 46. in f. ff. de O. J. quid mirum, si Juvenibus juris Studiois affectatus ille *Stylus* accidat gravis, lectionemque textus ipsius reddat eis tardiosam?

Exemplò in præsens esto nobis Imperiale Diocletiani & Maximiniani ad Marcellam quandam rescriptum, in l. 3. C. de Donation. que sub modo, vel conditione, vel certo tempore consciuntur. Casti, quo foemina quædam in tertium aliquem innominatum, donationem contrulerat, sub lege, post tempus aliquod Sorori suæ, Marcellæ prædictæ restituendi; cui, dum non obtemperabat Donatarius,

tarius, *duplex* oriebatur quæstio: *Una de Subjecto*: Cui competat actio? Ipsi Donatori: an Donataria substutæ; qua abinde figuram gerit Fideicommissaria? Primus enim ille, qui speciem habet Fiduciarii, *tam* Marcellæ, quæ negotio haud adliterat, & ob id stipulari sibi haud potuerat, opponebat exceptionem Non competentis actionis: ut cui stipulatio Donatoris haud proficit, per §. *Si quis alterius. J. de inut. stip. quam* Donatrici superstiti, ex eodem fundamento, & quod re donatâ semel se abdicaverit: illiusque præmortua forsitan heredibus, ad quos res non attineat. *Altera de Statu & qualitate*, actionis: si ulli competit ulla, Quæ tamen sit futura? Ubi jus novum ab antiquo discernitur hactenus, quod tum Directa quidem, soli tamen Donatori ejusque heredibus competit: Hodie ipsi detur Donatario, sed utilis. Realis tamen sit, an Personalis? utrinque fundamenta allegat Fachinæs *Libr. IX. Controv. LXXXIX.* in posteriorem inclinans sententiam; inter alia, quod. textus in *I. Quoties 3. C. de Don. quæ sub mod. sgg.* Conditonem tribuat: Verbis: Ei, qui liberalitatis autor fuit, vel heredibus ejus, **CONDICTITIÆ ACTIONIS PERSECUTIONEM** competere. Otiosâ planè circumlocutione! Rectenè dicitur Persecutio actionis? An verò non ipsa Actio Persecutio est? *pr. J. de Act.* Jam verò, Nihil agit in seipsum. Actio non est id quod persequimur, sed mediante qua id expedimus. Videaturque adeò rescripti autor, sive concipiens, Objectum confundere cum Instrumento. Dein porrò, Quæ nam actio condictitia? Si Personalis, Ecquare non purè Condictio, citra appositionem dicitur? Id ipsum est enim quod

personalium actionum notione simplici Romanis esse debuit. §. 15. *J. de Act.* Affectatus ille sermo prudentioribus semper fuit molestus, teste Alciatō, *Libr. II. de V. S. n. 14. col. 786.* Omne nimium vertitur in vitium!

Quod si ad amissim Rhetorum, prædictas appendamus formulas, plusculæ occurunt vitiosæ, quibus accen-
seas: ac primō BATT OLOGIA, vitiosa reiteratio: à
Batto quoipam, homine Balbo, hæsitante ore impedita-
que lingua sèpius conante, quod ne semel quidem ab-
solvere verbum poterat: an Poetā ineptō, qui dum si-
mulachra & statuas versibus ac hymnis celebraret, ean-
dem sèpissimè cantilenam recinebat. Quorsum cen-
sere aliqui volunt istud: JUS OBLIGATIONIS, §. 2.
inf. J. de Reb. corp. & inc. Cùm enim obligatio ipsa-
met Jus sit, videlicet ad rem, seu vinculum juris; sensus
evasurus sit: Jus Juris. An verò Jus competit juri? &
sic in præsens: Actio persequitur actionem. Salvatio-
nem tamen ejus vide apud B. Dn. Struv. *Synt. Civ. Exerc.*
XLVI. tb. 54. fin. Aut si modeſtius agatur, PERISSO-
LOGIA, à περισσόνω, abundo, exubero: adjectio quaे
nullius effectus est, & in vitium orationis transit: quam
& CONCULATIONEM Rethores vocant. Glossa in
I. Lecta. 40. ff. de R. Cr. cuius quoque exempla plurima-
in Authenticis Justiniani, & apud Bartolum in *I. I. §. 7.*
ff. de xed. Ed. habemus. Id etiam à Grammaticis τὸ αὐτὸ
dicitur, Idem per Idem. Alciatus *de V. S. Libr. IV. n. 15.*
col. 836. Unde & TAUTOLOGIÆ nomen: quam ad-
mittere videntur, quoticunque Pactum Legis commisso-
riæ dicunt. v. gr. Dessel. *Erotēm. jūr. can. Tit. de Pign.*
Ques. IX. & alii: Cum alterutrum erat suffecturum.

Similis

Similis abundantia verbī PERSONALIS, qua superse-
dere poterat Epistolographus Justiniani, observatur in
l.p.C. de Usufr. verbis: *De personali autem actione, qua
super usufructu nascitur, sive in stipulationem usufructus
deductus sit*, (quo casu personalis actio indubie locum
habet) *sive ex testamento relictus*, sqq. (quo casu actio
confessoria datur,) licet nondum accesserit traditio: dum
adita modò sit hereditas: ut pluribus textibus allegatis
docet prælaudatus Dn. Struv. Exercitat. XII. §. 12. atque
excusant aliqui per PARELCON, figuram Rhetoricam,
à πράξει protraho, prorogo, prolaço diem. Sed fre-
quentior apud nos est, quæ Græcè ωραία dici potest,
id est, ut ita dicam OTIOSITAS, cum aliqua dictio vel
etiam clausula additur, quæ minimè ad rem de qua agi-
tur, est necessaria: Ita, ut etiam si ea desit, nihilominus
idem juris fuerit constituendum. Cùmque Parelcon a-
pud Grammaticos non multum dissideat à PLEONASMO,
posset vel hujus prætextu excusari: ubi tamen obiter fa-
teri oportet, in textu quem pro exemplo adducit Alciatus
de V.S. col. 335. num. 11. cùm quis dicit: Se oculis vidisse
Monachum, e. Præfens q. XX. Qu. 1. formulam hanc mihi
non occurrisse ibi: add. interim l. 8. §. 7. ff. quib. m. pign.
solv. verb. Deinde posse.

Ut tamen quod res est, dicamus, Geminatio non
omnis vitiosa, sed aliquando utilis, aliquando neces-
saria est etiam. Estque seu Syllabarum, seu Vocum inte-
grarum; earundem, an diversarum, auxiliantium tamen.
De prima illa diximus occasione textū in l. 8. §. 1. de leg. 2.
in Orthographia jurid. Cap. XII. §. 3. p. 34. Notarios seu
dictatorum exceptores festinandæ scripturæ, & anteve-
niendi

niendi propè loquentem gratiā, syllabas binas ejusdem
 soni atque elementorum, semel tantum, literis tamen
 majoribus expressissime, iteratō postmodum pronunciando
 exprimendas: v. gr. Uni Contentus: ubi plura. Quæ
 tamen verbis fit, EPANALEPSIS vocatur, cum majore
 significatione facta repetitio: ut in l. 88. ff. de Acquir. be-
 red. **QUALISQUALIS** possessio dicitur ampliativè, us-
 que ad quantulamcunque. Et, sicuti Princeps dicat Ju-
 dici: Tu, Tu cognosces: tum certè neutquam ille cau-
 sam demandabit alii. Quando itaque Celsus in l. Bal-
 lista. 32. ff. ad SCT. Trebell. vocem PECUNIAM, proposi-
 tam in Consultatione, repetit & in Resolutione: Ex his
 verbis, inquiens, quæ proponis, id est PECUNIAM, sqq.
 Gotofredus in notis adeò non imputat vitio, ut EPANA-
 LEPSIN interpretetur, ac Perissologizæ, quam vitium di-
 cebamus modò, contradistinguat. vid. Alciatus col. 836.
 num. 15. Eique non paucos Jcti tribuunt effectū: ut, si
 VERBIS fiat, inducat consensum, Schraderus de Feud.
 part. IX. partis 1. Sect. III. n. 134. Contrà Errorē exclu-
 dat. Cothman. vol. 1. Respon. XXXVII. num. 73. Richter.
 Decis. IC. n. 56. seqq. Fortissimè actum probet. Cothman.
 vol. IV. Conf. XXII. n. 17. Zepper. Cynoſ. cap. XVII. Be-
 soldus. Jure provinc. VVurtemb. p. 75. §. LXI. Dubitatio-
 nis tollendæ causâ geminare voces licet. Gotofredus in
 l. 1. §. 7. ff. de AEd. Ed. & Papinianus in l. 56. in fine pr. ff.
 Mand. ACTUUM denique geminatio an & quid opere-
 tur? vid, Schrader. part. IX. c. VII. n. 55. Requirit anim-
 adversionem in prohibitis graviorem. Carpz. pr. Cr. Qu.
 XXXIX. n. 75. Utrinque magis, ubi contingit ex inter-
 vallo. Jason, in l. 1. Col. 8. ff. de Off. ej. Coeterum Condi-
 citiam

Etiam actionem ipse Imperator dicit §. 1. *J. quibus m. re contr. obl.* Actio conditionis, in l. 2. *C. de Condic.* ob caus. dat. & Lex condicitia. §. 24. *J. de Act.* qua datur nova personalis actio, sed incognita.

Sed quorsum pertraxit me stylus? Merita causa nunc relinquo.

DOMINO

FRIEDERICO GOTTLIEB STRUVIO,

JURIUM CANDIDATO EXIMIO,

Cujus historiam vitæ ac studiorum, receptō more nunc referemus. Natus autem est ille in hac ipsa urbe A. C. MDCLXXVI. die XI. Novembris: Patre GEORGIO ADAMO STRUVIO, quem vel nominasse habeo satis, cum meritis laudibusque VIRI recensendis, me agnoscam imparem. Erat autem Ducalis Regiminis Praeses, Curia Provincialis Assessor primarius, Facultatis Jurid. & Scabinatūs Ordinarius sqq. cuius scriptis literatus adhuc dum applaudit Orbis. Matre, SUSANNA, è celeberrima BERLICHIORUM familia, sexūs foeminei unione nobilissimā. Cultiori jam factā per ætatem indole, domesticā curā ad literas, sub variorum Præceptorum fide, ad annum usque tertium decimum fuit institutus; exinde ad Gymnasium HALLENS E Saxonum ablegatus A. C. DCLXXXIX, Præceptoribus ordine gavisus M. Joh. REMTEN, Collegā Quintō, interim beatē defunctō: Porro Johanne JEHNICHIŌ, tum Quartō, nunc Tertiō: dein postea M' israèle FINCKIŌ, Tertiō tunc; hodie-

B

Con-

§§ (10) §§

ConRectore. Ad superiora denique progressus Praeceptorem habuit Gotofredum VOKKERO DT, prædicti Gymnasii tunc temporis ConRectorem, nunc Gymnasii Gothani Inspectorem; juxtimque Johannem PRÆTORIUM, Gymnasii Hallensis per annos plurimos Rectorem meritissimum; idque septenniō continuō. Haustis ita non literis modo humanioribus, verūm jactis etiam, quantum studio juris opus est, fundamentis Philosophicis, consiliō Superiorum, post beatum videlicet Parentis obitum, ad patriam hanc se contulit Academiam, A. C. M DC VC. studio Juris, ad quod votis atque iussu beati Patris erat destinatus, totum se mancipavit, primum ductorem nactus Dominum Henricum Ernestum FLORECKIUM, U. J. D. & Curiæ Provincialis Advocatum Ordinarium, quem eodem anno Institutiones Juris Justinianicas, & beati Parentis prudentiam juris forensim, binā vice explicantem audivit. In sequenti anno nonagesimo sexto ejusdem auspiciō Collegium ad ejusdem beati Parentis Syntagma civile & feudale absolvit: publicisque simul Dominorum Professorum Collegiis interesse cepit.

Superato ita biennio Halam anno IIIIC. regressus, Dn. Gotofredi BOENIKENS J. U. Lti institutione adjutus, Lauterbachii compendium, & illustris Domini STRCKII examen feudale audivit. Similiter hōc anno fundamenta doctrinæ moralis jecit, & tam publicis Domini BODINI prælectionibus ad Hug. Grotium de J. B. & P. & Domini BUDDÆI ad elementa doctrinæ practicæ, nec non privatis ejusdem horis ad Guilielmum Grotium,

de

de principiis juris naturae interfuit. Proximō anno IIC.
 prælaudatum Illustrēm Dominum STRKIU ad Lauter-
 bachium, Examen item feudale : Rhetii Institutiones,
 Myleri Archologiam, Brunnemanni Jus Ecclesiasticum,
 publicē privatimque non absque studiorum incremen-
 to audivit. Insequenti anno IC. in patriam regressus,
 in publicis æque ac privatis auditoriis frequentem se
 fitit, ibique tām auscultando quām disputandoque se
 exercuit; Nominatim Venerabili Collegiū nostri Senio-
 ri, Domino Joh. Phil. SLEVOGTIO, Svvederum, Domino
 BRÜCKNERO, Schnobelium; mihi denique Institutiones
 Justinianeas tum publicē interpretantibus assedit. In
 Collegio insuper disputatione, quō suprā memoratus
 Dominus FLOERCKIUS Ludvvellianas Exercitationes pu-
 blicē ventilandas proposuit, modō Opponentis, modō
 Respondentis partes pluries cum applausu Commilito-
 num tutatus est. Præprimis tamen Illustrēm Dominum
 WILDVOGELIUM, Consiliar. Saxo - Isenensem intimum
 & PP. sectatus, ejusdem lectionibus tām publicis quām
 privatis, nec non consiliis salutaribus magnō adjutum se
 prædicat opere. Peregre dein profectus, per biennium
 forensibus exercere se negotiis habuit copiam : Prius
 igitur, quām iisdem immergatur profundius, ad Nos
 rediit, atque ab Incluta Facultate nostra præmia studio-
 rum Academica decenter petiit: Cui honesto desiderio
 intuitu vita ante aetātē haud deesse potuimus. Admissum
 insuper ad examina domestica promptum atque talem in-
 venimus, qui publicē sibi mereatur. Agemus hoc crastinō
 Lunæ die, quo in Cathedra publica, suprā memorata.

5478
§§ (12) §§

I.3. C. de Donat. que sub modo, sgg. soleanni commentatione interpretabitur. Hunc actum, ut Magnificus Dominus ProRector, Magnificus Dominus ProRector designatus, Patres conscripti ac Professores itemque Doctores Facultatum omnium splendidissimi, nominatim Sanctæ Themidi dicata Juventutis lectissima, & quicunque bonis literis favent, honorificè gratâque præsentia suâ decorare velint, nomine Facultatis nostræ decenter invito, atque ad reciproca officia paratos fore nos, polliceor.

PP, sub sigillo Facultatis Dom. Septuag. d. q. Febr.

M DCC. III.

ULB Halle
006 366 333

3

vol 18

B.I.G.

1703, 1

7

ADRIANI BEIERI, D.

PANDECTARUM PROFESSORIS PUBLICI
ORDINARI, CURIAE PROVINC. ET SCAB. ASSESSORIS,
COLLEGII JURIDICI HODIE

DECANI,

Occasione l. 3. C. de donat. que sub modo seqq.

De

Geminatione,

PROGRAMMA INAUGURALE.

P.P. Jenae Dom. Septuag. d. 4. Februar. 1703.

JENÆ,

LITERIS WERTHERIANIS.

